

1000271139790

ikt. szám: FPH143 /14 - 188 /2024

tárgy: Javaslat a 100 Klímasemleges és Okos
Város Küldetés keretében, a
Klímaszerződés részét képező
Szándéknyilatkozat elfogadására

előkészítő: Klíma- és Környezetügyi Főosztály

□

□

Előterjesztés

a Főpolgármester részére

Tisztelt Főpolgármester Úr!

A Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 1/2020. (II.5.) önkormányzati rendelete 93. § (1a) bekezdése alapján az alábbi döntésre teszek javaslatot:

Budapest Főváros Önkormányzata (a továbbiakban: Fővárosi Önkormányzat) csatlakozott az Európai Bizottság **100 Klímasemleges és Okos Város Küldetéséhez** (a továbbiakban: Küldetés), amelynek keretében elköteleződött amellelt, hogy elkészíti Budapest úgynevezett klímaszerződését (Climate City Contract, a továbbiakban: Klímaszerződés vagy CCC). A Küldetés követelményeinek eleget téve szükséges a Klímaszerződés részét képező úgynevezett Szándéknyilatkozat elfogadása és aláírása. Jelen előterjesztés bemutatja a Küldetéshez való csatlakozás, ezáltal a Klímaszerződés elkészítésének szükségességét, valamint összefoglalja az elkészítésének fázisait, a megfogalmazott intézkedések és célok definiálásának folyamatát.

A világ válaszüthoz érkezett, a következő néhány évben meghozott intézkedések tartós hatással lesznek a jövőnkre. **A globális klímaváltozás riasztó ütemben gyorsul**, a globális átlaghőmérséklet emelkedése közelít az 1,2°C-os szinthez az iparosodás előtti szinthez **képest, és a kibocsátás növekedése az utóbbi években sem állt meg**. Az egy főre eső legmagasabb kibocsátással rendelkező háztartások felső 10%-a felel a fogyasztáshoz köthető globális ÜHG-kibocsátások 35-45%-áért. Ahogy az IPCC 2023. évi jelentése is rámutat, a városi területeken az éghajlatváltozás káros hatással van az emberi egészségre, a megélhetésre és a kulcsfontosságú infrastruktúrára. A városokban jelentősen gyakrabban fordulnak elő szélsőséges időjárási események. A városi infrastruktúra-rendszereket, beleértve a közlekedést, a vízellátást, a szennyvízelvezetést és az energiahálózatokat is, veszélyeztetik ugyanúgy a szélsőséges események, ahogy

a fokozatosan bekövetkező változások, melyek jelentős gazdasági veszteségekkel, a közszolgáltatások szakadozásával, a városi élet megszakításával jár és a városlakók jólétére gyakorol negatív hatást. A megfigyelt kedvezőtlen hatások a gazdaságilag és társadalmilag hátrányos helyzetű lakosság körében fokozottan jelentkeznek.

A városi és természeti környezet megóvása és fejlesztése, a gazdasági stabilitás megőrzése és a társadalmi jóllét fenntartása elengedhetetlen ahhoz, hogy a jövő generációk számára is méltó életkörülményeket biztosítsunk, valamint ahhoz, hogy Budapest „élhető és egészséges, értékőrző és értékkeremtő, klímatudatos város” legyen. Az Európai Unió által is elismert morális kötelezettség mellett a város eminens érdeke, hogy javítsa infrastruktúráit és szolgáltatásait, növelve azok energiahatékonyságát és biztonságát, csökkentve energiafüggőségét. Az átállás legnagyobb akadályát **Budapest esetében a szűkös források jelentik mind a hazai kormányzati megszorítások, mind pedig az uniós forrásokhoz való hozzáférés korlátai okán.** A 100 Klímasemleges és Okos Város küldetés keretében elnyerhető **"Klímasemleges város"** cím Budapest forrásokhoz való hozzáférést is javítja. A cím elnyerésének előfeltétele, hogy a Főváros elkészítse és az Európai Bizottsághoz benyújtsa a jelen előterjesztés mellékletét képező Klímaszerződést.

A Klímaszerződés – túlmutatva a nemzetközi megállapodásokban és a nemzeti stratégiai dokumentumokban meghatározott kibocsátáscsökkentési célokon – átfogó útitervet állít fel a klímasemlegesség eléréséhez. A nettó nulla kibocsátás eléréséhez szükséges lépések részletezése és az előrehaladás nyomon követése mellett a Küldetéshez való csatlakozás lehetővé teszi Budapest számára, hogy tanuljon más városoktól, továbbá, hogy bemutassa az Európai Bizottságnak a klímasemlegesség elérését akadályozó tényezőket, biztosítva az erős támogatást a klímacélok eléréséhez.

Szakpolitikai háttér

Az éghajlatváltozás hatásainak kezelését, a fenntartható fejlődés előmozdítását, valamint a klímasemlegességi átmenet megvalósítását számos hazai és nemzetközi megállapodás, nyilatkozat és egyéb dokumentum támogatja. Az 1992 júniusában aláírt ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény legfelsőbb testülete 1997-ben fogadta el a **Kiotói Egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvét**, melyben Magyarország – az 1985–1987-es időszak átlagos kibocsátásához képest – 6%-os kibocsátáscsökkentést vállalt. A 2015-ben rendezett párizsi COP21 konferencián került megkötésre egy új globális éghajlatvédelmi megállapodás (a továbbiakban: **Párizsi Megállapodás**), amely a globális éves átlaghőmérséklet emelkedésének – az iparosodást megelőző szinthez képest számított – 2 °C alatt tartását tűzte ki célul. A Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalások elérése érdekében az Európai Bizottság 2019-ben elfogadta az úgynevezett **Európai Zöld Megállapodást (Green Deal)**, amely stratégiai dokumentumként a 2050-es klímasemlegességi cél elérését fogalmazta meg. Az Európai Zöld Megállapodás egyik kulcseleme a 2021-ben **elfogadott európai klímarendelet**, amely az uniós országoknak 55%-os kibocsátáscsökkentési célt ír elő. A klímarendelet elfogadásával a tagországokat jogszabály kötelezi a 2030-as és a 2050-es klímacélok teljesítésére. Az Európai Zöld Megállapodás, és a klímarendeletben foglalt kötelezettségek teljesítésének támogatására az Európai Bizottság elfogadta az **„Irány az 55%” (Fit for 55)** jogalkotási javaslatcsomagot, amely célja a megfelelő keret biztosítása az EU éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez.

Az uniós célkitűzések és prioritások a nemzeti dokumentumokban is tükröződnek. A klímaváltozással kapcsolatos legmagasabb szintű hazai szakpolitikai dokumentum a **Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS)**, amely magában foglalja az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2050-ig tartó csökkentésére vonatkozó célokat, prioritásokat és cselekvési irányokat tartalmazó **Hazai Dekarbonizációs Útitervet**. A NÉS által meghatározott két átfogó célon belüli 4 tematikus alcél egyike a dekarbonizáció elérése az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és a természetes nyelő kapacitások megerősítése révén.

A nemzeti éghajlat-változási stratégiák és akciótervek kiegészítését, ambiciózusabb célkitűzések elérését célozza a **Polgármesterek Szövetsége (Covenant of Mayors)**, amelyhez a Fővárosi Önkormányzat 2008-ban, a 2089/2008. (XII.18.) Főv. Kgy. határozat alapján csatlakozott. A Fővárosi Önkormányzat 2015-ben az 1569/2015. (XII.2.) Főv. Kgy. határozat alapján csatlakozott az **Under 2 Szövetség** elnevezésű nemzetközi klímavédelmi kezdeményezéshez. A kezdeményezés aláírói vállalták, hogy a Párizsi Megállapodás végrehajtásának elősegítése érdekében 2050-re legalább 80%-kal csökkentik az üvegházhatást okozó gázkibocsátásukat az 1990-es értékekhez képest, és elérik, hogy a globális felmelegedés mértéke 2°C alatt maradjon, megelőzve ezzel a klímaváltozás egyre súlyosabb következményeit. Az Európai Bizottság 2015 októberében a Polgármesterek Szövetségének megújításával létrehozta a **Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége (Covenant of Mayors for Climate & Energy)**, a továbbiakban: Szövetség) elnevezésű szervezetet. A Szövetség a szén-dioxid-kibocsátás csökkentéssel kapcsolatos célja mellé felvette az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a biztonságos és fenntartható energiagazdálkodást is. A Szövetség tagjai vállalták, hogy a hivatalos aláírást követő két éven belül benyújtják a **Fenntartható Energia- és Klímaakciótervüket (Sustainable Energy and Climate Action Plan - SECAP)**. A Fővárosi Önkormányzat a 638/2021. (III.31.) Főv. Kgy. határozattal fogadta el Budapest SECAP-ját, amelyben kibocsátáscsökkentési és klímaalkalmazkodást támogató intézkedések is szerepelnek, valamint a Szövetség tagjai és Budapest kötelezettséget vállaltak a legalább 40%-s kibocsátáscsökkentési cél elérésére 2030-ig.

Előzmények

A Fővárosi Önkormányzat 2019-ben, a 943/2019.(XI.5.) Főv. Kgy. határozattal – felismerve, hogy az éghajlatváltozás alapvető fenyegetést jelent a jólétre, a társadalmi békére és a jövő generációk életfeltételeire – kihirdette a **klímavészhelyzetet** és elhatározta, hogy minden döntési javaslatról az éghajlatváltozásra gyakorolt hatás és az egyéb környezeti hatások vizsgálatának ismeretében, az éghajlatváltozás elleni fellépés szempontjainak elsőbbségét biztosítva dönt. A Fővárosi Önkormányzat a 949/2019.(XI.5.) Főv. Kgy. határozattal felkérte a Főpolgármestert, hogy terjesszen a Fővárosi Közgyűlés elé olyan intézkedési tervet, amely biztosítja, hogy a Fővárosi Önkormányzat, annak intézményei és a tulajdonában álló gazdasági társaságok működése észszerű időn belül karbonsemlegessé, majd ezt követően teljes egészében zöldenergián alapulóvá váljék. A 945/2019.(XI.5.) Főv. Kgy. határozattal a Fővárosi Közgyűlés elhatározta, hogy a szén-dioxid-kibocsátásra közvetlenül vagy közvetve és az éghajlatváltozás okozta természeti, társadalmi-gazdasági kockázatokra, valamint az alkalmazkodásra kiható minden döntési javaslatról az éghajlatváltozásra gyakorolt hatás és az egyéb környezeti hatások vizsgálatának ismeretében, az

éghajlatváltozás elleni fellépés szempontjainak elsőbbségét biztosítva dönt. A 946/2019.(XI.5.) Főv. Kgy. határozattal a Fővárosi Közgyűlés elhatározta, hogy az Aarhausi Egyezményrel összhangban a Fővárosi Önkormányzat és a tulajdonában álló gazdasági társaságok működésében biztosítja az éghajlatváltozásra vonatkozó környezeti információk teljes nyilvánosságát és a nyilvánosság részvételét a döntési folyamatokban. A 948/2019.(XI.5.) Főv. Kgy. határozattal a Fővárosi Közgyűlés felkérte a Főpolgármestert, hogy az éghajlatváltozás hatásaira is figyelemmel vizsgálta felül a rendkívüli időjárási helyzetek esetére irányadó intézkedési terveket.

A Fővárosi Önkormányzat a 141/2021. (I.27.) Főv. Kgy. határozatával elfogadta **Budapest Környezetvédelmi Programját**, amely egy átfogó, horizontális stratégiai dokumentum. A 2021-2026 közötti időszakra szóló Budapest Környezetvédelmi Programjának célja Budapest főváros környezetének védelme és állapotának javítása, valamint a fenntarthatósági szempontok figyelembevételének biztosítása a főváros fejlesztésében. A Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal szervezeti és működési szabályzatáról szóló 25/2020. (X. 26.) főpolgármesteri utasítás alapján **létrejött a Klíma- és Környezetügyi Főosztály**, amely a fővárosi önkormányzati döntések tervezetei, illetve az ezekre vonatkozó hivatali előterjesztések átfogó és folyamatos klíma- és környezetügyi vizsgálata mellett jelentős számú kibocsátáscsökkentési és klímaadaptációs projektet hajt végre.

A Fővárosi Önkormányzat 2022. január 31. napján kérvényezte az Európai Bizottság **100 Klímasemleges és Okos Város Küldetéséhez** történő csatlakozását. A Fővárosi Önkormányzat a csatlakozási kérelme alapján kiválasztásra került és csatlakozott a Küldetéshez. A Küldetés kiemelt célja, hogy a részt vevő városok kidolgozzák a 2030-as klímasemlegesség elérésének lehetőségeit bemutató Klímaszerződésüket, valamint, hogy innovációs központokként példát mutassanak más városok számára a 2050-es klímasemlegességi cél elérése érdekében. A Fővárosi Önkormányzat a Küldetés megvalósítása során a fenti nemzetközi megállapodások, stratégiai dokumentumok, valamint intézkedési tervek figyelembevételével határozza meg a fővárosi klímasemlegességi átmenetet megalapozó, az azokban meghatározott kibocsátáscsökkentési célokon túlmutató, 2030-as klímasemlegességi cél elérését szolgáló intézkedési tervet, a Küldetés keretében létrejövő Klímaszerződést. A Klímaszerződés – a Küldetés követelményei alapján, top-down (felülről lefelé irányuló) szemlélettel – meghatározza, hogy a főváros területén megjelenő kibocsátások 80%-os csökkentése milyen intézkedések mentén valósítható meg, valamint azonosítja ezen akciók megvalósításához szükséges források mértékét.

A Klímaszerződés az alábbi három egységből áll: I.) klímasemlegességi Cselekvési terv, valamint II.) klímasemlegességi Beruházási terv, továbbá III.) a stratégiai célokat összefoglaló és támogató feleket felsorakoztató Szándéknyilatkozat. A **Cselekvési terv** azonosítja a meglévő szakpolitikák, stratégiák és tervek erősségeit és hiányosságait, a kitűzött célok eléréséhez szükséges lépéseket. **Összehangolt beavatkozási portfóliót** hoz létre a 2030-ig kitűzött cél elérése érdekében. A **Beruházási terv** összefoglalja és azonosítja a Küldetés megvalósításához szóba jöhető önkormányzati **erőforrásokat**, valamint azonosítja a klímasemlegességi célok megvalósításához **szükséges beruházásokat és azok kívánatosnak tartott mértékét**. A **Szándéknyilatkozat** az előző két dokumentum összefoglalása, amely összefogja a 2030-as cél elérésére irányuló stratégiát és cselekvési tervet, a Küldetés elérése céljából megfogalmazott vállalásokat és

mindezeknek, mint Klímaszerződésnek a megvalósítását formálisan is támogató, amellel kinyilvánított és tényleges elköteleződést vállaló érdekelt feleket. A Klímaszerződés a Fővárosi Önkormányzat és partnerei együttműködésének kerete, a klímasemlegesség mint cél elérése mellett elkötelezettek szándéknyilatkozata, amelyet a fővárosi ökoszisztéma együttműködő szereplői aláírásukkal is támogatnak, segítve és magukénak elismerve a Fővárosi Önkormányzat törekvéseit, és egyben rögzítik saját vállalásaikat. A Klímaszerződés nem jelent szerződéses kötelezettségvállalást, tehát a magyar jog értelmezési keretei között nem egyenlő a Polgári Törvénykönyv szerinti szerződéssel. A Fővárosi Önkormányzat a Klímaszerződésben a klímasemlegességi törekvések melletti elköteleződését nyilvánítja ki, annak nemteljesítése esetén a Fővárosi Önkormányzatot szerződéses felelősség nem terheli.

A Klímaszerződés benyújtása során először a Horizont 2020 Net Zero Cities c. projekt konzorciuma (a továbbiakban: NetZero Konzorcium) vizsgálja felül az elkészült dokumentumokat – mint a Küldetés lebonyolításáért felelős csoport. A NetZeroCities projekt az Európai Unió Zöld Megállapodását (EU Green Deal) támogató Horizon 2020 kutatási és innovációs program része. A NetZeroCities projekt célja, hogy segítsen a városoknak a 2030-ra elérendő éghajlat-semlegesség előtt álló strukturális, intézményi és kulturális akadályok leküzdésében. A NetZeroCities projektet az EIT Climate-KIC koordinálja, és 13 ország 34 vezető városhálózatát, kutatószervezetét és városi érdekelt felét fogja össze. Fenti tevékenysége keretében az NetZeroCities támogatja a „100 klímasemleges és okos város 2030-ig” uniós Küldetést is. A NetZeroCities szolgáltatásorientált platformként működik, amelyen keresztül a Küldetésben résztvevő városok világszínvonalú szakemberek támogatását vehetik igénybe. Pozitív elbírálás esetén továbbítja azokat az Európai Bizottságnak, ahol második körös felülvizsgálatra kerül sor. Az Európai Bizottság felülvizsgálata után – pozitív elbírálás esetén – a részt vevő városok megkapják az ún. **„Klímasemleges Város”** címet (ún. „Mission Label”), amely által a Bizottság szimbolikusan is kifejezi Budapest klímasemlegességi törekvéseit és intézkedéseit. A Klímaszerződés elfogadásával, a Klímasemleges Város cím **megszerzésével a Fővárosi Önkormányzat számára elérhetővé válnak további közvetlen uniós források, amelyek hozzájárulnak a Klímaszerződésben foglalt intézkedések és a klímasemlegességi forgatókönyv megvalósításához.**

A 100 Klímasemleges és Okos Város Küldetésnek köszönhetően – a Küldetés pilot programjaként –, a Budapest CARES - Climate Agency for Renovation of homeS elnevezésű projekt keretében alakult meg a lakossági épületenergetikai beruházások felgyorsítását célzó **Budapesti Klímaügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.** A Küldetéshez való csatlakozás számos további előnnyel jár, amely kiemelten fontos városunk jövője szempontjából. A Fővárosi Önkormányzatban jelenleg is számos – alapvetően a Küldetéshez csatlakozó városok részvételére építő – kutatás-fejlesztési tevékenység, és minta beavatkozás (pilot projekt) megvalósítása zajlik (Horizont 2020, Horizont Európa, LIFE, INTERREG program által támogatott projekt (így különösen az ATELIER, ASCEND, USER-CHI, SchoolFood4Change, DIVINFOOD, FoodClic, REALLOCATE, UP2030, LIFE IP HungAIRy, LIFE in RUNOFF, SOLAR4CE-CITIES, Budapest CARES). Bizonyos pályázati kiírások, amelyekre sikeresen pályázott a Város (REALLOCATE, ASCEND és UP2030 projektek) kifejezetten csak a Küldetésben résztvevő városok számára voltak dedikálva. A Küldetésnek köszönhetően szerzett reputáció, és az elérhető közvetlen uniós források pályázati kiírásai által biztosított ösztönzők hatására a főváros magabiztos helyzetben van jelentős további források lehívására. A Klímaszerződés elfogadása után dedikált források válnak elérhetővé a Küldetés keretében működő ún. „Capital Hub”-on keresztül, amelynek

célja, hogy a technikai segítségnyújtás és a tőke megosztás révén a városok számára lehetővé tegye a magántőke bevonását a városok klímavédelmi céljainak és projektjeinek finanszírozásába. A Capital Hub szorosan együttműködik a Küldetésben részt vevő városokkal annak érdekében, hogy az éghajlat-politikai intézkedések tervezésétől a végrehajtásig számos támogató szolgáltatással és eszközzel segítse őket.

A Klímaszerződés elkészítése

A Klímaszerződés kidolgozása során frissítésre került Budapest kibocsátási leltára, továbbá a korábbi vonatkozó stratégiák és fejlesztési dokumentumok figyelembevételével, az érintett felek bevonásával (BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt., BKM Nonprofit Zrt., MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt., Fenntartható City Logisztika Tagozat, szakági szakmai szervezetek és civil szervezetek) meghatározásra kerültek a 80%-os kibocsátáscsökkentés elérését célzó intézkedések. A Cselekvési terv elkészítése során bizonyosságot nyert, hogy a jelenlegi stratégiák által meghatározott akciókra nagy mértékben építve, azok felskálázásával érhető el a Küldetésben meghatározott kibocsátáscsökkentési cél. A Klímaszerződésben alkalmazott megközelítés során kiemelendő, hogy a szükséges beavatkozások mértéke „top-down” szemlélettel került meghatározásra, így a 80%-os kibocsátáscsökkentési cél eléréséhez a reális beavatkozások mellett kiemelkedően ambíciózus intézkedések is meghatározásra kerültek. A Cselekvési terv és a Beruházási terv megvalósítást támogató, a NetZero Konzorcium által biztosított módszertan része volt egy **közgazdasági adatmodell** elkészítése is. Az adatmodell a városi kibocsátási területek és szektorok megismerését szolgáló indikátorkészlet mentén vizsgálja a városi jelenlegi, és a 2030-as várható kibocsátások mértékét. Az elemzés elkészítésének része volt a bázis évi (2022-re vonatkozó) szektorális adatok, valamint a 2030-as évre vonatkoztatható feltételezések megadása. A Küldetés keretében a Beruházási terv részeként készül **Budapest Zöld Költségvetése**, amely az EU Taxonómia módszertana alapján, a Fővárosi Önkormányzat és a Küldetés megvalósítása szempontjából kiemelten fontos szereppel bíró gazdasági társaságai figyelembevételével és közreműködésével azonosítja, hogy a költségvetés mennyiben támogatja a környezet- és klímavédelmi célokat, a fenntartható fejlődés előremozdítását.

A Fővárosi Önkormányzat a Klímaszerződés elkészítését megalapozó szakmai munka ellátása érdekében egyeztető fórumokat szervezett a Főpolgármesteri Hivatal és a fővárosi cégek – így például a BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt., a BKM Nonprofit Zrt. –, valamint a **magánszféra szereplői** – jellemzően olyan szakmai csoportok és ernyőszervezetek, amelyek segítik a közepes- és nagyvállalatok bevonását (így különösen: Budapest Global, KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdaságért, Budapesti Corvinus Egyetem), valamint olyan civil szervezetek amelyek alkalmasak a lakosság bevonásának biztosítására, a lakossági igények és várakozások becsatornázására – **között**. A szakmai egyeztetések célja a Klímaszerződés széleskörű társadalmi- és vállalati bevonáson alapuló elkészítésének biztosítása.

A Küldetés megvalósítása során a nagyvállalatok és a lakosság bevonása kulcsfontosságú, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Önkormányzatnak a városi kibocsátások mindössze 5%-ra van közvetlen ráhatása, a kibocsátások 61%-a a magánszférához köthető. Mindezt felismerve a Fővárosi Önkormányzat a Főpolgármesteri Hivatalon keresztül szakmai ernyőszervezetekkel, a Budapest Global tagszervezeteivel, valamint a külföldi gazdasági szereplőket tömörítő iparkamarákkal is felvette a kapcsolatot.

Következő lépések

A Klímaszerződés benyújtását követően első lépésben a NetZero Konzorcium vizsgálja meg az elkészült dokumentumokat, majd továbbítja az Európai Bizottságnak második körös felülvizsgálatra. Pozitív elbírálás esetén Budapest elnyeri a „Klímasemleges Város” címet, amelynek következményeként a város presztízsének emelésén túl elérhetővé válnak a Klímaszerződésben meghatározott akciók megvalósítását támogató uniós források. A NetZero Konzorcium, és a 100 Klímasemleges és Okos Város Küldetés követelményei szerint szükséges **a Klímaszerződés részeként elkészülő „Szándéknyilatkozat” dokumentum Főpolgármester Úr általi aláírása**. A Klímaszerződés benyújtási határideje 2024. szeptember 16., 18 óra, ezért a tárgyi előterjesztés megtárgyalása halaszthatatlan, nem várhat a Fővárosi Közgyűlés következő rendes üléséig. Kérjük a Tisztelt Főpolgármester Urat, hogy Szándéknyilatkozat dokumentum aláírásával tegye lehetővé a Klímaszerződés határidőben történő leadását.

A Szándéknyilatkozat aláírásán és a Klímaszerződés beadásán túl javaslom, hogy a Fővárosi Önkormányzat folytassa a döntések meghozatala és végrehajtása során a Küldetés stratégiai céljainak megvalósítására gyakorolt hatások folyamatosan figyelembe vételét, és az ezen célok elérését biztosító szempontok érvényesülésének nyomon követhetőségét biztosító irányítási struktúra és döntéselőkészítési mechanizmusok kialakítását, illetve megerősítését.

A fentiekre tekintettel kérem Tisztelt Főpolgármester Urat, hogy a jelen előterjesztés 1. számú mellékletét képező határozati javaslat szerinti döntést meghozni szíveskedjen.

Kelt Budapesten a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

Tüttő Kata Zsuzsanna
főpolgármester-helyettes

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző

Mellékletek:

1. Főpolgármesteri határozati javaslat
2. Szándéknyilatkozat (angol nyelven)
3. Szándéknyilatkozat (magyar nyelven)

Függelék:

1. Cselekvési terv (angol nyelven)
3. Beruházási terv (angol nyelven)

...../2024. (.....) főpolgármesteri határozat

A Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 93. § (1a) bekezdése alapján eljárva jóváhagyom az angol nyelvű Szándéknyilatkozatot a jelen előterjesztés 2. számú melléklete szerinti tartalommal, valamint a magyar nyelvű Szándéknyilatkozatot a jelen előterjesztés 3. számú melléklete szerinti tartalommal. A Szándéknyilatkozatokat Budapest Főváros Önkormányzata képviseletében aláírom és gondoskodom azok benyújtásáról.

határidő: azonnal

Kelt Budapesten a minősített elektronikus aláírásba foglalt időbélyegző szerinti időpontban.

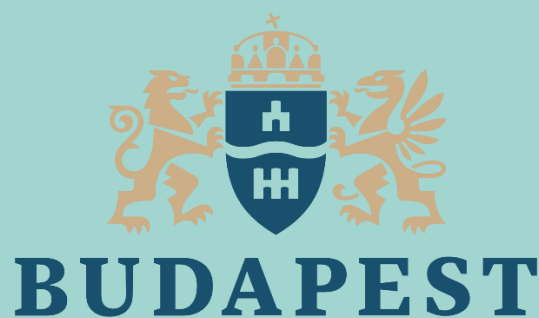
Karácsony Gergely
főpolgármester

Climate City Contract

2030 Climate Neutrality Commitments

Climate Neutrality Commitments of Budapest

The content of this document reflects only the author's view. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Budapest towards climate-neutrality

Document history			
Date	Version	Author	Changes
January 2023	V1	ICLEI	/
June 2023	V2	ICLEI	The template was amended to include a front-page note "The Commitments template is for guidance only. Cities are encouraged to adapt it to their circumstances, while remaining mindful of the CCC Checklist and guidance documents".
November 2023	V2.1	ICLEI	The front-page note was amended to include additional text "The Commitments template is for guidance only. Cities are encouraged to adapt it to their circumstances, while remaining mindful of the CCC Checklist and guidance documents. Please consider limiting the Commitments document to 10-15 pages excluding signatory contracts". Each section was amended to open with a summary of expected information. Guiding questions were included for each template field (to be replaced with writer's text). Footnotes were introduced throughout the template to provide definitions for uncommon terms and references to additional (external) guidance. Section 1 (Introduction): „Opportunities created through the Mission" was added as part of the opening section. Section 4 (Process and underlying principles): "climate justice" was added to key principles. The sample contract form was edited to encourage the signatories to adhere to specific, time bound and measurable commitments that reference the 2030 Climate Neutrality Action Plan and 2030 Climate Neutrality Investment Plan.

Table of contents

Table of contents	4
Introduction	5
Strategic priorities	7
Process and principles	8
Signatories.....	11
Commitments.....	14
Appendix 1: Individual / Cluster Signatory Commitments (to be added before submitting the Climate City Contract).....	15

Introduction

The world is at a crossroads, where the actions taken in the next few years can have lasting impacts on our future. Global warming is accelerating at an alarming rate, with the global average nearing 1,2°C¹ increase compared to pre-industrial levels. Budapest recognizes that preserving and improving the natural environment, ensuring economic stability and social well-being are essential for creating decent living conditions for future generations. The Municipality of Budapest and stakeholders of the urban ecosystem are committed to leading the way in taking climate action and setting an example for other cities in achieving climate neutrality.

Budapest has a long history of environmentally conscious city operations and has been **building a strong mandate** for climate protection since 2008, with the development of **Budapest's Sustainable Energy Action Plan (SEAP)**. In 2015, the city joined the **Under 2 Coalition**, committing to reduce its greenhouse gas (GHG) emissions by at least 80% by 2050 compared to 1990 levels, or to less than 2 tonnes per capita per year. In 2019, the newly elected General Assembly pledged to build a green, opportunity-rich, and democratically functioning city. Since then, the city has made great strides in decarbonizing public transport, developing the cycling infrastructure of the city, revitalizing green spaces and reducing the emissions from the Municipality's facilities and buildings. Recognizing the threat of climate change to the well-being, social peace and living conditions of future generations, the General Assembly declared a climate emergency in 2019. Additionally, it was decided that all decision proposals would be based on an assessment of their impact on the environment, with climate action being given priority. The General Assembly of Budapest has also tasked the Mayor with reviewing the action plans for extreme weather events and submitting an action plan to ensure that the Municipality, its institutions and companies become carbon neutral within a reasonable period and eventually transition entirely to green energy.

In 2021, the General Assembly adopted the **Budapest Environmental Programme**, its horizontal strategy document for the period 2021-2026. The programme aims to protect and improve the environment of Budapest and ensure that sustainability aspects are considered in the development of the capital. To further these efforts, the Department for Climate and Environmental Affairs was founded in 2020, which - in just 4 years - has grown to a team of over 30 colleagues of diverse disciplines, working on climate mitigation and adaptation projects. In 2022, Budapest also submitted its **Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP)**, committing to a 40% reduction in CO₂ emissions by 2030 compared to the 2015 base year.

To raise this ambition and accelerate the transition towards climate neutrality, the Municipality of Budapest submitted its Expression of Interest (EoI) to join the European Union's *100 Climate-Neutral and Smart Cities Mission* (hereinafter: Mission) on the 31st of January 2022 and was subsequently invited to be one of the 112 cities to participate. With its Climate City Contract (CCC), Budapest aims to lay the groundwork for the capital's climate-neutral transition by 2030. The CCC goes beyond the emission reduction targets set out in international agreements and national strategic documents, establishing a comprehensive roadmap for achieving climate neutrality. In addition to detailing the necessary steps to net zero and to monitor the progress, joining the Mission also allows Budapest to learn from other cities, and communicate its challenges to the European Commission, ensuring strong support in reaching its climate goals.

¹ Damian Carrington, *World's top climate scientists expect global heating to blast past 1.5C target* (The Guardian: 2024), Available at: [World's top climate scientists expect global heating to blast past 1.5C target](#) | [Climate crisis](#) | [The Guardian](#)

The CCC Action Plan was prepared in line with the city's other environmental and developmental concepts and action plans. Its strategic objectives reflect on them and include the decarbonisation of transport, increasing energy efficiency and fostering relationship with key stakeholders, such as businesses, district governments and the national government. Strategic objectives were identified based on the GHG inventory of Budapest, which highlights significant emissions from transport and buildings, the barriers and opportunities of the transition, as well as the extent to which the Municipality can directly control each emission source.

The Action and Investment Plan was developed by the **Mission Team**, an internal core group of people within the Municipality supported by a wide network of external actors - private and public companies, academia, and the civil sector. The process began with developing a **targeted strategy** to engage and effectively mobilize different stakeholder groups, creating new and leveraging already existing platforms. This was followed by an extensive data collection and analysis process, built on the long existing environmental reporting tradition of the city. However, to address the full scope of the CCC, beyond regularly collected data, additional information was needed, especially regarding green spending. For **designing the action portfolio**, Transition Teams were consulted to ensure the CCC aligns with the city's and its actors' key strategic objectives and builds on actions already in progress. Local **stakeholders**, such as enterprises and citizens are especially key to be on board, thus the Municipality places significant emphasis on its community engagement activities (community design, citizen assemblies and participatory budgeting) and intensifies efforts to mobilize and collaborate with enterprises.

Goal: Climate neutrality by 2030

The Municipality of Budapest prepared its SEAP in 2008, in which the city aimed to reduce CO₂ emissions by at least 21% by 2020. In 2015, Budapest also joined the **Under 2 Coalition** - by signing the Memorandum of Understanding, Budapest has committed to reducing its GHG emissions by at least 80% by 2050 compared to 1990 levels, or to limit local GHG emissions to less than 2 tonnes per capita per year by 2050. With the submission of the SECAP in 2022, Budapest set a new goal of achieving a 40% reduction in CO₂ emissions by 2030 compared to 2015. That same year, Budapest joined the European Commission's 100 Climate Neutral and Smart Cities by 2030 Mission, aiming to achieve climate neutrality by 2030 – by reducing 80% and offsetting 20% of total emissions - and pledged to support sectoral interventions to fulfil the goals of the Mission. Budapest's 2030 climate neutrality target is in line with the climate neutrality definition of the Mission and covers the entire administrative territory of the city. However, in terms of emission sources, exclusion areas include ETS participants, aviation, national railways (suburban trains are included), coaches and water-borne transportation due to the complexity of data collection. In terms of GHGs, only CO₂ emissions are accounted for currently. Future iterations will attempt to address these gaps and provide a more accurate emission inventory for the city.

Budapest's pursuit of climate neutrality is further strengthened by the co-benefits arising from the climate-neutral transition. Beyond environmental considerations, the economic and social co-benefits should also be recognized and highlighted to reinforce the city's climate neutrality goals. The identified co-benefits include health and economic gains from reduced congestion, air and noise pollution, improved urban land use due to function change and freed up spaces, cost savings, strengthened local economies and more resilient, independent urban systems.

Strategic priorities

For Budapest to be able to reach climate neutrality, the following strategic objectives need to be achieved:

- Reducing transport need through sustainable and smart city design and developments, and by promoting affordable housing
- Electrifying public transport and providing comprehensive support for active mobility to promote climate-friendly means of transport
- Increasing the energy efficiency of buildings and accelerating the use of renewables in urban areas, with a special focus on residential homes
- Enhancing climate dialogue with key stakeholders, such as businesses, districts, and the government.

Without meeting them, the city will not be able to reduce GHGs enough to make climate neutrality a possibility. Therefore, it is key that these objectives are given priority in the Action and Investment Plan and throughout the implementation process in the coming years.

The climate neutrality portfolio was designed with the involvement of Transition Teams - actions were identified during multiple consultations and ambitious targets were defined. The most important actions of the CCC, organized by sector, are summarized in the table below. The action portfolio builds on and is in line with sectoral plans and development strategies (Sustainable Urban Mobility Plan, Integrated Urban Development Strategy, Sustainable Energy and Climate Action Plan), and includes both ongoing and future interventions. As part of the Action Plan, the Budapest Energy Strategy will also be developed that will encompass the cross-sectoral vision of the city and actions related to all fields of action.

Transport	Buildings & heating	Electricity, waste & other
• Public transport network developments. • Developing city logistics loading area network. • Developing compact neighbourhoods. • Creating a multilevel network of mobility stations. • Bicycle infrastructure and bike sharing developments • Electrification of the public transport fleet.	• Budapest Climate Agency: Energy-efficiency improvement of the building stock. • Creating Positive (and Clean) Energy Districts (PCEDs). • Reconstructing and energy upgrading the public lighting system.	• Facilitating solar panel development projects on buildings and sites owned by the municipality or its companies. • Improving urban waste management, especially bio waste, inert waste and sewage. • Enhancing mitigation and decarbonisation activities of industrial production and facilities of the tertiary sector.
• Raising knowledge and awareness of climate change through joint actions and sensitisation with civil society, businesses and districts. • Working together with the Government of Hungary to develop and implement urban regulations and mitigation proposals, and support climate conscious policy-making by sharing information, experience and knowledge on the urban aspects of climate change.		

The implementation of the actions above, however, poses some challenges, with the main barriers being the lack of financing, skills, human resources and the ever-shrinking regulatory space. Another challenge facing the Mission is that strategic objectives are also largely beyond the direct control of the Municipality of Budapest. The responsibility primarily falls on residents to reduce their motorized transport need, renovate their homes and modernize their heating in order to substantially reduce GHG emissions. The Municipality of Budapest can inform and incentivize them, but the lack of control (e.g. through legislation, official measures or financial incentives) poses serious risks to the viability of reaching climate neutrality. Therefore, indirect incentives and actions to promote behavioural change should be given increased emphasis, but they will by no means be sufficient on their own, the implementation of supportive actions by key stakeholders is essential. Other key stakeholders include companies, who also have a considerable impact on the emissions in the city through their commercial activities, and employee commuting, as well as the government, who has greater control over regulations and resources, and therefore, the creation of incentive schemes. Their involvement and support are essential to reach net zero emissions in Budapest.

Because a big proportion of emissions fall under the influence of residents and enterprises, most impact pathways are related to accelerating collaborations, awareness-raising, relationship building and incentive creation to mobilize private actors. Technological, infrastructural, and organizational measures are also emphasized as they can be more directly and easily influenced by the Municipality of Budapest and can significantly impact the city's transition towards net zero. Regulatory interventions are scarce, as the Municipality's ability to influence the regulatory framework is limited – most things fall under the authority of the Government of Hungary and district municipalities. Nevertheless, key regulatory interventions were identified where the Municipality can act independently and where it may put political pressure on legislators.

Process and principles

The Municipality of Budapest has a direct influence on only 5% of emissions, so cooperation with the public and businesses is of particular importance. Reaching and actively involving both stakeholder groups in the dimension of Budapest, however, is a huge challenge in the preparation and implementation of the CCC due to their size and diversity.

The transition team model of Budapest closely mirrors NZC's Transition Team model A, whereby a **Mission Group** is created - a collaborative governance structure involving the Municipality, private and public companies, academia, and the civil sector who help develop and implement the city's climate neutrality strategy. The cooperation model of the Municipality differs slightly from the model in that sectoral groups within the Mission Group, known as **Transition Teams**, were defined, creating new and utilizing already existing platforms. The Mission Group is led by the **Mission Team**, a core group of people within the city administration solely responsible for managing the mission process. They establish the working modality, oversee, and coordinate the creation of the city's climate-neutral strategy, involve stakeholders, as well as support and facilitate the work of the Mission Group. They work under the Department of Climate and Environmental Affairs and are closely supported by different departments responsible for the provision of certain public services (e.g. department of urban management, urban planning and social policy) and departments with general, horizontal responsibilities (e.g. financial department and the legal department), as well as the BKK Centre for Budapest Transport and the Budapest Public Utilities Ltd, who provide professional help to make sure plans are prepared to the best of their fields' expertise.

As one of the first Transition Teams of the Mission - building on the existing organizational and legal structures - the **Net Zero thematic group was launched** under the so-called Green Budapest Civil Working Group. Another crucial element of mobilizing for the climate transition involved reaching out to businesses. In cooperation with Budapest Global NGO, established by the Municipality of Budapest in 2022 and responsible for corporate relations, the Department for Climate and Environmental Affairs reached out to companies through multiple channels following the snowball approach. Together with KÖVET Association, corporate workshops were organized to introduce the ongoing projects and activities being carried out by the Municipality to showcase and identify potential cooperation areas with companies. Chambers of Commerce also provided platforms for the Municipality of Budapest to present the Mission and the City's goals to businesses. As a result of the workshops and presentations, we now have a growing number of interested large enterprises active in Budapest, with whom we are currently discussing the details of our cooperation and have started to negotiate the terms of a Cooperation Agreement.

The next step in the engagement of companies involves organizing regular events under the umbrella of the **Budapest Global** NGO. These events will facilitate joint actions that support the climate neutrality transition, identify synergies between companies' ongoing climate actions, accelerate knowledge sharing about the urban sustainable agenda, and develop joint actions and projects to overcome systematic barriers. Both Transition Teams - the Net Zero Civic Thematic Group and the Budapest Global Climate Neutrality Platform - will continue to operate, providing a framework for collaborative action and increasing the impact of local government on the wider society and economy.

The municipal elections in June 2024 and the revised regulations on the launch of the newly elected general assemblies (new assemblies will meet for the first time only in October) significantly delay the actions to mobilize the **district municipalities** of Budapest. In terms of the Mission, district municipalities have authority in a number of areas (including construction law, public land use, parking management, building tax and managing, improving and operating local roads, public spaces and parks). Getting district governments on board would be crucial as they play an important role, alongside civil society organisations, in engaging the public, raising awareness, and encouraging small-scale climate actions at a local level. However, due to the aforementioned limitations, this outreach activity is planned to be launched in October.

In addition, effective cooperation with the Hungarian Government is essential for the success of the climate transition, due to its legislative power, transport in the Budapest agglomeration, domestic and international rail transport and the highly centralised allocation of resources. After joining the Mission, the Capital has referred to or presented its plans and programmes related to the climate transition in several governmental fora (e.g. Partnership Agreement Energy Subcommittee, URBACT workshop, EEEOP+ Monitoring Committee) and continues to promote cooperation, for which a specific action is being formulated.

The above underscores the Municipality's commitment to **cooperating** with actors of the local urban ecosystem regarding climate action and **co-creating** the CCC based on participatory processes and the widest possible involvement of stakeholders in its implementation.

The Municipality of Budapest also finds it important that the transition to a climate-neutral Budapest happens in a **socially fair and economically sustainable way**. For this reason, the Municipality used the Budapest Degrowth Doughnut² created by the Budapest Corvinus University, which analyses the capital's current social and ecological sustainability status (strengths, shortcomings, unexploited

² The Degrowth Donut is a visualisation tool to assess the current capacity of a country, a region or even a city to transition to ecologically and socially sustainable ways of operation. (Budapest Degrowth Donut, Research Report. Corvinus University of Budapest refers to Domazet et al., 2020).

opportunities) in relation to sustainability transition. It identifies important indicators and links them to each other to see the impact they have on one another. The Doughnut allows the Municipality to have a more overarching view of the economic and social aspects of the climate-neutrality transition, consider its effect on other aspects of city life and develop the Action Plan accordingly. For example, extensive renovations of residential buildings will lead to a rise in rents, causing gentrification and increased suburbanization.

Regarding the internal **climate transition governance model** of the Municipality of Budapest, it consists of three policy cycle elements: (1) decision preparation, (2) decision making, (3) monitoring. (1) In 2020, the Municipality established the Department for Climate and Environmental Affairs (hereinafter the Department). The mission of the Department is to provide an opinion on all decision preparation material from a climate and environmental perspective in the internal coordination of the proposals of the General Assembly and to be involved in the elaboration of the proposals. Due to the role of the Department, decision-makers gain information about the individual proposals' impact on and risks to the climate and the environment. Moreover, the Department can be involved in early-stage preparation of proposals to mitigate risks and increase positive effects.

Regarding the decision-making process (2), as mentioned above, it is only after the official formulation of the General Assembly - in 1st of October 2024 - that the exact responsible people, bodies, and decision-makers can be designated at the political level. However, the current leadership and the Mayor of Budapest are committed to incorporating clear, transparent, and efficient decision-making mechanisms into the governance structure of Budapest, which guarantees an effective climate transition.

To close the policy cycle, the existing yearly environmental reporting process will be amended with bi-annual extensive monitoring (3), data collection and analysis using the CCC framework of investment and action planning. These reports are published and made available on the website of the Municipality of Budapest.

Outlook

The three documents of the CCC provide a basis for the planning for the city's climate neutrality transition. They are iterative documents that will be reviewed and modified biannually to account for missing data and sectors and to respond to the changes in the political, social, economic, and technological aspects of the environment under the umbrella of the existing environmental reporting (see above). Deviations from target values will be identified, duly analysed and corrective measures will be defined either in terms of taking actions to address lagging and capital deployment deficiencies more effectively or in terms of adjusting target values (in case of shortcomings in the planning process).

The Municipality's work regarding climate protection will continue, with the pilot project Budapest CARES being the flagship project of the Mission. Stakeholder engagement activity started as part of the CCC process will also resume after the submission, with the hopes of mobilizing further private, public, and civil actors to find synergies, build rapport, and strengthen the city's commitment to climate neutrality.

Signatories

The table below enlists the signatories³ who are committing to this CCC, and thereby to help the city achieve its goal to reach climate neutrality by 2030.

Name of the signatory (organisation)	Sector / Domain / Level of operation ⁴	Legal form	Name of the responsible person	Position of the responsible person
The Municipality of Budapest	Local	Local government	Gergely Karácsony	Mayor
BKK - Centre for Budapest Transport Plc.	Local	Closed Joint-stock company	Katalin Walter	chief executive officer
BKV - Budapest Transport Company Plc.	Local	Closed Joint-stock company	Tibor Bolla	chief executive officer
BKM - Budapest Public Utilities Nonprofit Plc.	Local	Private limited company	Imre Mártha	chief executive officer
Budapest Public Roads Plc.	Local	Closed Joint-stock company	Gábor Szőke	chief executive officer
Budapest Waterworks Plc.	Local	Closed Joint-stock company	Géza Csörnyei	chief executive officer

³ Climate City Contract signatories may be individuals or organisations. They ideally include national and/or regional governments, for example concrete agreements/ commitments made through the multi-level governance engagement processes supported by NetZeroCities, CapaCities, and other emerging national level initiatives.

⁴ Please mention if the organisation is active at local, regional, national, or international level.

BFVK - Capital City of Budapest Public Asset Management Center cPlc	Local	Closed Joint-stock company	Balázs Barts J.	chief executive officer
BDK Budapest Decorative and Public Lighting Ltd	Local	Limited Liability Company	Zoltán Pap Zoltán	chief executive officer
BGYH - Budapest Spas cPlc	Local	Closed Joint-stock company	Ildikó Borosné Szűts	chief executive officer
WALLIS AUTÓMEGOSZTÓ cPlc	Regional	Closed Joint-stock company	Márk Vilmos Koralewsky Erika Kovács	chief executive officer
Nestlé Hungária Ltd	International	Limited Liability Company	Gábor Tompa, dr. Judit Kocsisné Papp	director of corporate communications and government relations director of finance and controlling
ALTEO Plc.	Regional	Public Limited Company	Anita Simon Beatrix Szabó	deputy chief executive officer director
Kinnarps Hungary Kft.	International	Limited Liability Company	Ildikó Dr. Lászlóné Turóczy Diána Ódorné Sebestyén	person(s) with powers of representation
Rakun Ltd	Regional	Limited Liability Company	Sarolta dr. Horvátth	executive director
Energiaklub	Regional	Association	András Kéri	executive director
MTVSZ	Regional	Association	Ákos Éger	president
Zöld Jövő Egyesület	Local	Association	Péter Mészáros	president

Hungarian Energy Efficiency Institute nLtd	Regional	Nonprofit Limited Liability Company	Dr. Horváth Áron Botond	executive director
---	----------	--	-------------------------	--------------------

The Department for Climate and Environmental Affairs is in ongoing consultations with actors from both the public and private sector, and with district municipalities. The table above includes signatories with whom the cooperation has been formalised by signing the Memorandum of Understanding by the time of submission. Additional signatories will continue to sign the Cooperation Agreement through the mechanism established under the Mission, signature procedures are already underway with a number of actors. Moreover, the Municipality of Budapest is in regular consultations with further organisations to leverage synergies between our climate-neutrality targets and to define the frameworks of the cooperation.

Commitments

Budapest strives to be a liveable and healthy, climate-conscious, and climate-neutral capital. Therefore, the fight against climate change and taking climate action are fundamental priorities. Undersigned Parties agree that preserving and enhancing of natural resources and environmental values, maintaining economic and social stability is essential to ensure decent living conditions and well-being for our future generations.

The Municipality of Budapest concludes individual Memoranda of Understanding with companies and organisations committed to climate neutrality. The actions subject to the cooperation are detailed in each attached agreement.

The Municipality of Budapest is committed to achieving the goals set out in the Action and Investment Plans attached to this Declaration and will do everything within its powers, authority, and available resources to make Budapest climate neutral by 2030.

Date of signature

Name

Signature

Mayor of City of Budapest

Appendix 1: Individual / Cluster Signatory Commitments (to be added before submitting the Climate City Contract

Climate City Contract

2030-ig szóló klímasemlegességi vállalások

Klímasemlegességi Szándéknyilatkozat Budapest

A dokumentum tartalma kizárólag a szerző álláspontját tükrözi. Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a benne foglalt információk felhasználásáért.

Budapest towards climate-neutrality

Dokumentum történet			
Dátum	Verzió	Szerző	Változtatások
2023. január	V1	ICLEI	/
2023. június	V2	ICLEI	A sablon úgy került módosításra, hogy a címlapon a következő megjegyzés szerepeljen: "A kötelezettségvállalások sablonja csak iránymutatásul szolgál. A városokat arra ösztönzik, hogy azt saját körülményeikhez igazítsák, miközben szem előtt tartják a CCC ellenőrző listát és az útmutató dokumentumokat".
2023. november	V2.1	ICLEI	A címlapon található megjegyzés kiegészült a következő szöveggel: "A kötelezettségvállalások sablonja csak iránymutatásul szolgál. A városokat arra ösztönzik, hogy saját körülményeikhez igazítsák, miközben szem előtt tartják a CCC ellenőrző listát és az útmutató dokumentumokat. Kérjük, fontolják meg, hogy a kötelezettségvállalási dokumentumot 10-15 oldalra korlátozzák, kivéve az együttműködési megállapodásokat". Az egyes szakaszok úgy kerültek módosításra, hogy a várható információk összefoglalójával kezdődjenek. Minden egyes sablonmezőhöz irányadó kérdéseket csatoltak (amelyeket írói szöveggel kell helyettesíteni). A sablonban lábjegyzeteket vezettek be a nem gyakori kifejezések meghatározására és a további (külső) útmutatásokra való hivatkozások megadására. 1. szakasz (Bevezetés): "A misszió által teremtett lehetőségek" a bevezető szakasz részeként került beillesztésre. 4. szakasz (Folyamat és alapelvek): az "éghajlati igazságosság" az alapelvek közé került. A szerződésminta úgy került kialakításra, hogy az aláírókat konkrét, határidőhöz kötött és mérhető kötelezettségvállalások betartására ösztönözzék, amelyek hivatkoznak a 2030-ig szóló klímasemlegességi cselekvési tervre és a 2030-ig szóló klímasemlegességi beruházási tervre.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	4
Bevezetés	5
Stratégiai prioritások	7
Folyamat és elvek	9
Aláírók	12
Vállalások	15
1. függelék: Egyéni / klaszteres aláírási kötelezettségvállalások (a Climate City Contract benyújtása előtt kell hozzáadni).	16

Bevezetés

A világ válaszüthöz érkezett, ahol a következő néhány évben meghozott intézkedések tartós hatással lehetnek a jövőnkre. A globális felmelegedés riasztó ütemben gyorsul, a globális átlaghőmérséklet az iparosodás előtti szinthez képest közelít az 1,2°C-os emelkedéshez¹. A természeti környezet megóvása és fejlesztése, a gazdasági stabilitás megőrzése és a társadalmi jólét fenntartása elengedhetetlen ahhoz, hogy a jövő generációk számára is méltó életkörülményeket biztosítsunk. Budapest Főváros Önkormányzata és a városi ökoszisztéma érdekeltjei elkötelezettek amellett, hogy élen járjanak az klímavédelmi intézkedések meghozatalában, és példát mutassanak más városok számára a klímasemlegesség elérésében.

Budapest régóta elkötelezett a környezettudatos városüzemeltetés gyakorlatainak megvalósítása iránt és erős mandátumot szerzett az éghajlatvédelmi intézkedések megvalósítására **Budapest Fenntartható Energia Akció Programjának** (SEAP) kidolgozásával 2008 óta. A Főváros 2015-ben csatlakozott az **Under 2 Szövetséghez**, vállalva, hogy 2050-ig legalább 80%-kal, vagy kevesebb mint 2 tonna/fő/éves mértékre csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest. 2019-ben az újonnan megválasztott Fővárosi Közgyűlés vállalta, hogy egy zöld, lehetőségekben gazdag és demokratikusan működő várost épít. Azóta a város jelentős lépéseket tett a tömegközlekedés dekarbonizációja érdekében, a város kerékpáros infrastruktúrájának fejlesztésében, a zöldterületek revitalizálásában és a Fővárosi Önkormányzat saját létesítményei és épületei kibocsátásának csökkentésében. Felismerve, hogy az éghajlatváltozás alapvető fenyegetést jelent a jólétre, a társadalmi békére és a jövő generációk életfeltételeire – a Fővárosi Önkormányzat kihirdette a klímavészhelyzetet és elhatározta, hogy minden döntési javaslatról az éghajlatváltozásra gyakorolt hatás és az egyéb környezeti hatások vizsgálatának ismeretében, az éghajlatváltozás elleni fellépés szempontjainak elsőbbséget biztosítva dönt. A Fővárosi Közgyűlés felkérte továbbá a Főpolgármestert, hogy az éghajlatváltozás hatásaira is figyelemmel vizsgálta felül a rendkívüli időjárási helyzetek esetére irányadó intézkedési terveket, továbbá, hogy terjesszen a Fővárosi Közgyűlés elé olyan intézkedési tervet, amely biztosítja, hogy a Fővárosi Önkormányzat, annak intézményei és a tulajdonában álló gazdasági társaságok működése észszerű időn belül karbonsemlegessé, majd ezt követően teljes egészében zöldenergián alapulóvá váljék.

2021-ben a Fővárosi Önkormányzat elfogadta **Budapest Környezetvédelmi Programját**, amely egy átfogó, horizontális stratégiai dokumentum. A 2021-2026 közötti időszakra szóló Budapest Környezetvédelmi Programjának célja Budapest főváros környezetének védelme és állapotának javítása, valamint a fenntarthatósági szempontok figyelembevételének biztosítása a Főváros fejlesztésében. Ezen erőfeszítések előmozdítására 2020-ban megalakult a Klíma- és Környezetügyi Főosztály (továbbiakban: Főosztály), amely - mindössze 4 év alatt - több mint 30 különböző szakterületen dolgozó kollégából álló csapattá nőtte ki magát, akik kibocsátáscsökkentési és klímaalkalmazkodást támogató projekteken dolgoznak. 2022-ben Budapest benyújtotta a **Fenntartható Energia- és Klímaakciótervüket** (SECAP), amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ra 40%-kal csökkenti a CO₂ kibocsátást a 2015-ös bázisévhez képest.

Ezen ambiciózus célkitűzés támogatása és a klímasemlegességre való átállás felgyorsítása érdekében Budapest Főváros Önkormányzata 2022. január 31. napján kérvényezte az Európai Bizottság **100 Klímasemleges és Okos Város Küldetéséhez** történő csatlakozását. A Fővárosi Önkormányzat a

¹ Damian Carrington, *World's top climate scientists expect global heating to robust past 1.5C target* (The Guardian: 2024), Elérhető a következő címen: [World's top climate scientists expect global heating to robust past 1.5C target | Climate crisis | The Guardian](#)

csatlakozási kérelme alapján kiválasztásra került és 112 város egyikeként csatlakozott a Küldetéshez. A Klímaszerződés (Climate City Contract, továbbiakban: Klímaszerződés vagy CCC) elkészítésével Budapest célja, hogy megteremtse az alapokat a Főváros 2030-ig történő klímasemlegességi átmenetének biztosításához. A Klímaszerződés – túlmutatva a nemzetközi megállapodásokban és a nemzeti stratégiai dokumentumokban meghatározott kibocsátáscsökkentési célokon – átfogó útitervet állít fel a klímasemlegesség eléréséhez. A nettó nulla kibocsátás eléréséhez szükséges lépések részletezése és az előrehaladás nyomon követése mellett a Küldetéshez való csatlakozás lehetővé teszi Budapest számára, hogy tanuljon más városoktól, továbbá, hogy bemutassa az Európai Bizottságnak a klímasemlegesség elérését akadályozó tényezőket, biztosítva az erős támogatást a klímacélok eléréséhez.

A Klímaszerződés Cselekvési terve a város egyéb környezetvédelmi és fejlesztési koncepcióival és cselekvési terveivel összhangban készült. Az cselekvési tervben meghatározott stratégiai célkitűzések tartalmazzák a közlekedés dekarbonizációját, az energiahatékonyság növelését, és a legfontosabb érdekelt felekkel - például a vállalkozásokkal, a kerületi önkormányzatokkal és a nemzeti kormányzattal - való kapcsolatok ápolását. A stratégiai célok meghatározása Budapest kibocsátási leltára figyelembevételével történt, amely rávilágít a közlekedésből és az épületekből származó jelentős kibocsátásokra, a klímasemlegességi átmenet akadályaira és lehetőségeire, továbbá rámutat a Fővárosi Önkormányzat hatáskörének korlátaira az egyes kibocsátási források közvetlen kezelését illetően.

Budapest átállása a klímasemleges jövő felé összetett kihívás, amely a teljes városi ökoszisztéma érdekelt feleinek együttműködését, nem kizárólag a Fővárosi Önkormányzat cselekvését igényli. A Cselekvési tervet és Beruházási tervet a Főpolgármesteri Hivatalon belül a Klíma- és Környezetügyi Főosztály munkatársaiból álló **koordinációs csoport** (ún. „Mission Team”) dolgozta ki. A koordinációs csoportot külső szereplők – magán- és állami vállalatok, tudományos körök és a civil szektor – széles hálózata támogatja. A folyamat egy – a különböző érdekcsoportok hatékony mozgósítását célzó – **stratégia** kidolgozásával, valamint az ezen feleket elérő meglévő csatornák azonosításával, új csatornák létrehozásával kezdődött. Ezt követte egy kiterjedt adatgyűjtési és elemzési folyamat, amely a főváros régóta fennálló környezetvédelmi jelentéstételi hagyományaira épül. Azonban ahhoz, hogy a Klímaszerződés teljes hatókörével foglalkozni lehessen, a rendszeresen gyűjtött adatokon túl további információkra, különösen a zöld költségvetés elkészítéséhez szükséges adatok begyűjtésére volt szükség. **A beavatkozási portfólió kialakítására a klímaátmenetet támogató csoportok** (ún. „Transition Team”-ek) tagjainak bevonásával, rendszeres konzultációk alapján került sor annak érdekében, hogy a Klímaszerződés összhangban legyen a városi érdekelt felek legfontosabb stratégiai célkitűzéseivel, valamint, hogy minél nagyobb mértékben már folyamatban lévő intézkedésekre épüljön. A helyi **érdekelt felek, például** a vállalkozások és a lakosság bevonása kiemelten fontos, ezért a Fővárosi Önkormányzat jelentős hangsúlyt fektet a közösségi bevonást biztosító intézkedésekre (közösségi tervezés, közösségi gyűlések és részvételi költségvetés-tervezés), amelyek támogatják a vállalkozások mozgósítására és a velük való együttműködésre irányuló erőfeszítéseket.

Célkitűzés: klímasemlegesség 2030-ig

A Fővárosi Önkormányzat 2008-ban dolgozta ki Budapest SEAP-ját, amelyben a Főváros vállalta, hogy 2020-ig legalább 21%-kal csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást. 2015-ben Budapest csatlakozott az **Under 2 Szövetséghez**. A kezdeményezés aláírói vállalták, hogy 2050-re legalább 80%-kal csökkentik az üvegházhatást okozó gázkibocsátásukat az 1990-es értékekhez képest, és elérik, hogy a globális felmelegedés mértéke 2°C alatt maradjon. A SECAP 2022-es benyújtásával Budapest új célként tűzte ki, hogy 2030-ra a 2015-ös szinthez képest 40%-kal csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást. Ugyanebben

az évben Budapest csatlakozott az Európai Bizottság 100 Klímasemleges és Okos Város Küldetéséhez, amelynek célja a klímasemlegesség elérése 2030-ig. Budapest elköteleződött amellett, hogy támogatja a misszió céljainak megvalósítását célzó ágazati beavatkozásokat. Budapest célkitűzése összhangban van a Küldetés klímasemlegességre vonatkozó definíciójával, és a főváros teljes közigazgatási területére kiterjed. A kibocsátási források tekintetében azonban az adatgyűjtés bonyolultsága miatt kizárásra kerülnek a kibocsátáskereskedelmi rendszer résztvevői, a légi közlekedés, a vasúti közlekedés (kivéve a HÉV), a távolsági autóbuszok és a vízi közlekedés. A kibocsátási leltár az üvegházhatású gázok közül csak a szén-dioxid (CO₂) kibocsátást tartalmazza. A cél a CCC kétéves felülvizsgálata során ezeknek a hiányosságoknak a pótlása, és egy pontosabb kibocsátási leltár elkészítése a fővárosról.

Budapest klímasemlegességre való törekvését erősítik a klímasemleges átállásból származó társhasznok. A környezetvédelmi megfontolásokon túlmenően a gazdasági és társadalmi járulékos előnyöket is fontos megemlíteni. Az azonosított társhasznok között szerepelnek a közlekedési dugók, torlódások, a levegő- és zajszennyezés csökkenéséből származó egészségügyi és gazdasági előnyök, a közterületek funkcióváltása és a felszabaduló terek miatt javuló városi területhasználat, a költségmegtakarítások, a helyi gazdaságok megerősödése, valamint az ellenállóbb, függetlenebb városi rendszerek kialakulása.

Stratégiai prioritások

Ahhoz, hogy Budapest elérje a klímasemlegességet, a következő stratégiai célokat kell megvalósítani:

- A közlekedési igény csökkentése fenntartható és intelligens várostervezéssel, illetve fejlesztésekkel, valamint a megfizethető lakhatás előmozdításával.
- A tömegközlekedés villamosítása és az aktív mobilitás átfogó támogatása az éghajlatbarát közlekedési módok előmozdítása érdekében.
- Az épületek energiahatékonyságának növelése és a megújuló energiaforrások felhasználásának felgyorsítása a városi területeken, különös tekintettel a lakóházakra.
- Az éghajlatváltozással kapcsolatos párbeszéd fokozása a kulcsfontosságú érdekelt felekkel, például a vállalkozásokkal, a fővárosi kerületekkel és a kormánnyal.

A fenti célok teljesítése nélkül a főváros nem lesz képes elegendő mértékben csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását ahhoz, hogy elérje az klímasemlegességet. Ezért kulcsfontosságú, hogy ezek a célkitűzések megjelenjenek a cselekvési és beruházási tervben, valamint prioritást kapjanak az akciók megvalósításában.

A klímasemlegességi beavatkozási portfólió az átmenetet támogató csapatok bevonásával került megtervezésre. Az indikátorok és a hozzájuk kapcsolódó intézkedések többkörös konzultáció során kerültek meghatározásra. A CCC legfontosabb intézkedéseit ágazatonkénti bontásban az alábbi táblázat foglalja össze. Az beavatkozási portfólió az ágazati tervekre és fejlesztési stratégiákra (Budapesti Mobilitási Terv, Integrált Területfejlesztési Stratégia, Fenntartható Energia és Klíma Cselekvési terv) épül, azokkal összhangban van, és magában foglalja a folyamatban lévő, illetve jövőbeni beavatkozásokat is. A cselekvési terv részeként kidolgozásra kerül a Budapesti Energiastratégia is, amely magában foglalja a város ágazatokon átívelő jövőképét és az összes cselekvési területhez kapcsolódó intézkedéseket.

Szállítás	Épületek és fűtés	Villamosenergia, hulladék és egyéb
- A tömegközlekedési hálózat fejlesztése. - Városi logisztikai rakodóterületi hálózat kialakítása. - Kompakt városrészek kialakítása. - A mobilitási állomások többszintű hálózatának létrehozása. - Kerékpáros infrastruktúra és kerékpármegosztó rendszer fejlesztése. - A tömegközlekedési járműpark villamosítása.	- Budapesti Klímaügynökség: Az épületállomány energiahatékonyságának javítása. - Pozitív (és tiszta) energiamérlegű városrészek létrehozása (PCED). - A közvilágítási rendszer rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése.	- Napelemes fejlesztési projektek elősegítése az önkormányzat és annak vállalatai tulajdonában lévő épületeken és területeken. - A városi hulladékgazdálkodás javítása, különösen a biohulladék, az inert hulladék és a szennyvíz tekintetében. - Az ipari termelés és a tercier szektor létesítményeinek kibocsátáscsökkentési és szén-dioxid-mentesítési tevékenységeinek fokozása.
- Az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek és tudatosság növelése a civil szférával, vállalkozásokkal és a kerületekkel való együttműködés révén. - Együttműködés a Magyar Kormánnyal a városi szabályozások és kibocsátáscsökkentési javaslatok kidolgozása, illetve végrehajtása érdekében, valamint a tapasztalatok és ismeretek megosztásával a klímatudatos politikai döntéshozatal támogatása.		

A fenti intézkedések végrehajtása azonban kihívásokkal jár, amelyek közül a fő akadályok a finanszírozás, a készségek, és a humán erőforrások hiánya, valamint az egyre szűkülő szabályozási tér. Az átállást nehezíti továbbá, hogy a stratégiai célkitűzések nagyrészt kívül esnek a Fővárosi Önkormányzat közvetlen ellenőrzési körén. A feladat elsősorban a lakosokra hárul, hogy csökkentsék a motorizált közlekedési igényüket, újítsák fel otthonaikat és korszerűsítsék fűtési rendszereiket az üvegházhatású gázok kibocsátásának jelentős csökkentése érdekében. A Fővárosi Önkormányzat tájékoztathatja és ösztönözheti őket, de a közvetlen ráhatás (jogszály-alkotás, hatósági intézkedés vagy pénzügyi támogatás nyújtása formájában) lehetőségének hiánya komoly kockázatot jelent a klímasemlegesség elérésének megvalósíthatóságára nézve. Ennek megfelelően a közvetett ösztönző, magatartásalakító eszközök fokozott hangsúlyt kell, hogy kapjanak, ám önmagukban semmiképp nem lesznek elegendőek, és a közvetlen ráhatással bíró szereplők intenzív támogató tevékenysége elengedhetetlen. A kulcsfontosságú érdekelt felek közé tartoznak a vállalatok, amelyek kereskedelmi tevékenységük és a dolgozók ingázása révén szintén jelentős hatást gyakorolnak a főváros kibocsátására, valamint a Kormány, amely nagyobb befolyással rendelkezik a szabályozás és a források, és így az ösztönző rendszerek kialakítása felett. Az ő részvételük és támogatásuk elengedhetetlen ahhoz, hogy Budapest elérje a nettó nulla kibocsátást.

Mivel a kibocsátások nagy része a lakosok és a vállalkozások befolyása alá tartozik, a legtöbb intézkedés az együttműködések felgyorsításához, a tudatosság növeléséhez, a kapcsolatépítéshez és a magánszereplők mozgósítását célzó ösztönzők megteremtéséhez kapcsolódik. Természetesen a technológiai, infrastrukturális és szervezeti intézkedések is hangsúlyt kapnak, mivel ezek egy jelentős része a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenebbül és könnyebben befolyásolhatók, és jelentősen

elősegítik a város nettó nullára való átállását. A szabályozási beavatkozások ritkák, mivel a Fővárosi Önkormányzatnak korlátozott a lehetősége a szabályozási környezet befolyásolására - ez nagyrészt Magyarország Kormányának és néhány kerületi önkormányzatnak a hatáskörébe tartozik. Mindazonáltal lettek olyan kulcsfontosságú szabályozási beavatkozások azonosítva, ahol a Fővárosi Önkormányzat önállóan tud fellépni, és ahol politikai nyomást gyakorolhat a jogalkotókra.

Folyamat és elvek

A Fővárosi Önkormányzat a kibocsátásoknak csupán 5%-ára van közvetlen befolyással, ezért a lakossággal és a vállalkozásokkal való együttműködés kiemelten fontos. Budapest esetében azonban sokféleségük miatt mindkét érdekelt csoport elérése és aktív bevonása óriási kihívást jelent a Klímaszerződés előkészítése és végrehajtása során.

Budapest klímaátmenetet támogató szervezeti struktúrája követi az Net Zero Cities projekt módszertani ajánlásának „A” modelljét, kialakítva ezzel a Főváros klímastratégiájának megalkotásához szükséges, a magán- és állami vállalatok, a tudományos élet és civil szektor szereplői részvételét is biztosító irányítási struktúrát, amely segíti a város klímasemlegességi stratégiájának kidolgozását és végrehajtását. A Fővárosi Önkormányzat által kialakított struktúra némileg eltér a konzorciumi modelltől: a Küldetésen belül ágazati munkacsoportokat hozott létre, valamint biztosította a már meglévő munkacsoportok bevonását egyaránt.

A Küldetést a Klíma- és Környezetügyi Főosztály munkatársaiból álló Koordinációs Csoport vezeti, amely a városvezetésen belül a missziós folyamat irányításáért kizárólagosan felelős tisztviselőkből álló csoport. A csoport tagjai határozzák meg a munkamódszert, közvetlenül felügyelik és koordinálják a város klímasemlegességi stratégiájának létrehozását, bevonják az érdekelt feleket, valamint támogatják és elősegítik a Küldetés megvalósítását. A koordinációs csoport irányításáért a Klíma- és Környezetügyi Főosztályon belül létrehozott dedikált csapat közvetlenül felelős, szakmai segítségnyújtással szorosan támogatják őket a Főpolgármesteri Hivatal különböző osztályai, így az egyes önkormányzati közszolgáltatásokért felelős szakmai szervezeti egységek (városüzemeltetési, várostervezési, szociálpolitikai terület) és az általános, horizontális felelősséggel bíró részlegek (gazdasági szervezet, jogi főosztály), valamint a Fővárosi Önkormányzat vállalatai, különösen a BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. és a Budapesti Közművek Nonprofit Zrt. és az egyéb ágazati munkacsoport tagjai között.

A Küldetés egyik első munkacsoportjaként - a meglévő szervezeti és jogi struktúrákra építve - az úgynevezett Zöld Budapest Civil Munkacsoport keretében **elindult** a Civil Klímavédelmi Témacsoport. A klímasemlegességi átmenet érdekében történő mozgósítás másik fontos eleme a vállalatok bevonása volt. A Fővárosi Önkormányzat és a vállalati szféra innovatív együttműködésének strukturált kereteket biztosító intézményeként 2022-ben létrehozott Budapest Global Egyesülettel együttműködve a Klíma- és Környezetvédelmi Főosztály a hólabda-módszert követve több csatornán keresztül érte el a vállalatokat. A KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdaságért szervezett közös szervezésben megvalósuló vállalati klímavédelmi műhelymunkák során a vállalatok megismerték a Fővárosi Önkormányzat részvételével zajló projekteket és klímavédelmi tevékenységeket, valamint azonosításra kerültek a Fővárosi Önkormányzat és a vállalatok közötti lehetséges szinergiák és együttműködési területek. A kereskedelmi kamarák szintén lehetőséget biztosítottak a Fővárosi Önkormányzat számára, hogy bemutassa a Küldetést, és a város klímavédelmi törekvéseit a vállalatoknak. A műhelymunkák és a prezentációk eredményeként egyre több érdeklődő, Budapesten működő nagyvállalat van, amelyekkel jelenleg is tárgyalások zajlanak a Fővárosi és a vállalatok közötti együttműködés részleteiről, együttműködési megállapodás feltételeinek meghatározásáról.

A vállalatok bevonásának következő lépése a **Budapest Global** égisze alatt rendszeresen megrendezésre kerülő rendezvények szervezése lesz. Ezek az események elősegítik a klímasemlegességi átállást támogató közös fellépéseket, azonosítják a vállalatok folyamatban lévő éghajlatvédelmi intézkedései közötti szinergiák kihasználását, felgyorsítják a városi fenntartható útitervvel kapcsolatos tudásmegosztást, és közös fellépéseket és projekteket dolgoznak ki a rendszer szintű akadályok leküzdésére. A Küldetés Munkacsoport - a Civil Klímavédelmi Témacsoport, és a Budapest Global által kezelt klímasemlegességi vállalati beavatkozásokat összefogó kezdeményezés továbbra is működni fog, keretet biztosítva az együttműködésen alapuló cselekvéshez és erősítve az önkormányzatok hatását a társadalomra és gazdaságra.

A 2024. júniusi önkormányzati választások és az újonnan megválasztott képviselő-testületek megalakulására vonatkozó módosított szabályozás (az új képviselő-testületek csak 2024 októberében ülnek össze először) jelentősen késlelteti a budapesti **kerületi önkormányzatok** mozgósítására irányuló intézkedéseket. A kerületi önkormányzatok bevonása kulcsfontosságú, mivel a civil szervezetekkel együtt fontos szerepet játszanak a lakosság bevonásában, a tudatosság növelésében és a helyi, kisebb léptékű klímavédelmi intézkedések ösztönzésében. A Küldetés szempontjából számos hatáskörrel közvetlenül ők rendelkeznek (így pl. az építési jog, közterület-használat, parkolászemeltetés, építményadó, helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése területén). A fent említett korlátok miatt azonban a kerületek bevonására érdemben legkorábban októbertől kerülhet sor.

Emellett a jogalkotás, Budapest agglomerációjának közlekedése, a hazai és a nemzetközi vasúti közlekedés, illetve a nagymértékben centralizált forráselosztás miatt a klímaátmenet sikere szempontjából elengedhetetlen a **magyar Kormánnyal** való hatékony együttműködés. A Küldetéshez történt csatlakozást követően számos kormányzati fórumon hivatkozta vagy mutatta be a Főváros a klímaátmenethez kapcsolódó terveit, programjait (pl. Partnerségi Megállapodás Energetikai Albizottság, URBACT műhelymunka, KEHOP+ Monitoring Bizottság) és továbbra is törekszik az együttműködés előmozdítására, melynek érdekében külön akciót is megfogalmazunk.

A fentiek alátámasztják a Fővárosi Önkormányzat elkötelezettségét a helyi városi ökoszisztéma résztvevőinek bevonása, a Klímaszerződés társadalmi egyeztetésen alapuló előkészítése, és az megvalósulásában alakító módon részt venni tudó aktorok minél szélesebb körű bevonása mellett.

A Fővárosi Önkormányzat fontosnak tartja azt is, hogy Budapest klímasemlegességi átmenetének megvalósítása **társadalmilag igazságos és gazdaságilag fenntartható módon** történjen. Ezért az Önkormányzat felhasználta a Budapesti Corvinus Egyetem által készített Budapest Nemnövekedési Fánk² („Budapest Degrowth Doughnut”) eredményeit, amely a főváros jelenlegi társadalmi és ökológiai fenntarthatósági állapotát (erősségek, hiányosságok, kiaknázatlan lehetőségek) elemzi a fenntarthatósági átállással kapcsolatban. A Fánk meghatározza a fontos indikátorokat, összekapcsolja őket egymással, az egymásra gyakorolt hatások azonosítása érdekében., és lehetővé teszi a Fővárosi Önkormányzat számára, hogy átfogóbb képet kapjon a klímasemlegességi átállás társadalmi, gazdasági hatásairól, figyelembe vegye az átállás a város életének más aspektusaira kiható következményeit, továbbá hozzájárul, hogy ezen szempontok és kezelésük lehetséges módjai, irányai tükröződjene az Cselekvési tervben - például a lakóépületek széles körű felújítása a bérleti díjak emelkedéséhez vezet, ami dzsentifikációt és fokozott szuburbanizációt okoz.

² A Nemnövekedés-Fánk egy olyan vizualizációs eszköz, amellyel felmérhető egy ország, egy régió vagy akár egy város jelenlegi képessége az ökológiai és társadalmilag fenntartható működésmódra való áttéréssel kapcsolatban (Budapest Nemnövekedés-Fánk, Kutatási Jelentés, Budapesti Corvinus Egyetem idézi Domazet et al., 2020).

Ami a Fővárosi Önkormányzat belső **éghajlatváltozási irányítási modelljét** illeti, az három szakpolitikai cikluselemből áll: (1) döntés-előkészítés, (2) döntéshozatal, (3) monitoring. (1) 2020-ban a Fővárosi Önkormányzat létrehozta a Klíma- és Környezetügyi Főosztály feladata, hogy a Fővárosi Közgyűlés előterjesztéseinek belső koordinációjában véleményezze az összes döntés-előkészítő anyagot klíma- és környezetvédelmi szempontból, és részt vegyen az előterjesztések előkészítésében. A Főosztály szerepének köszönhetően a döntéshozók tájékoztatást kapnak az egyes javaslatok éghajlatra és környezetre gyakorolt hatásairól és kockázatairól. Ezen túlmenően a Főosztály részt vehet a javaslatok korai előkészítésében a kockázatok mérséklése és a pozitív hatások növelése érdekében.

Ami a döntéshozatali folyamatot illeti (2) – a korábban említett indokok mentén -, csak a 2024. október 1.-je után megalakuló új összetételű Fővárosi Közgyűlés szervezeti és működési szabályai fogják politikai szinten kijelölni a pontos felelősöket, szerveket és döntéshozókat. Budapest jelenlegi vezetése és Főpolgármestere azonban elkötelezett amellett, hogy világos, átlátható és hatékony döntéshozatali mechanizmusokat építsen be Budapest irányítási struktúrájába, ami garantálja a hatékony klímaátállást.

A Fővárosi Önkormányzat a szakpolitikai ciklus lezárása érdekében a meglévő éves környezetvédelmi jelentéstételi folyamatot kétévente átfogó monitoringgal (3), adatgyűjtéssel és elemzéssel módosítja a Klímaszerződés Cselekvési tervének és Beruházási tervének felülvizsgálata során. Ezeket a jelentéseket a Fővárosi Önkormányzat közzé- és elérhetővé teszi a honlapján.

Kitekintés

A Klímaszerződés, illetve az azt alkotó három alapidokumentum funkciója, hogy megalapozza a város klímasemlegességre való átállásának tervezését. A dokumentumok iteratív módon, az érdekelt felek bevonásával készült dokumentumok, amelyeket kétévente felül kell vizsgálni és módosítani annak érdekében, hogy az legújabbban rendelkezésre álló adatok és kezelendő ágazatokra vonatkozó igények is megjelenjenek, beépüljenek a Küldetés megvalósításának tervébe, valamint, hogy a dokumentumok reflektáljanak a környezet politikai, társadalmi, gazdasági és technológiai vonatkozásainak változásaira a meglévő környezetvédelmi jelentéstétel (lásd fent) keretében. A felülvizsgálat hozzájárul a célértékektől való eltérések azonosításához, megfelelő elemzéséhez, lehetőséget nyújt továbbá korrekciós intézkedések meghatározására. Ezen intézkedések a nem megfelelő ütemű haladás és tökefelhasználás hiányosságainak hatékonyabb kezelésére irányulnak, magába foglalja akár a célértékek kiigazításának lehetőségét is a tervezési folyamat hiányosságai esetén.

A Fővárosi Önkormányzat klímavédelmi munkája folytatódik, a Budapest CARES kísérleti projekt a 100 Klímasemleges és Okos Város Küldetés zászlóshajója. A Klímaszerződés megalapozásának részeként megkezdett, az érdekelt felek bevonását célzó tevékenységek a benyújtást követően szintén folytatódik annak érdekében, hogy további magán-, állami és civil szereplők mozgósításával, szinergiák azonosításával, kapcsolatépítés segítségével tovább erősödjön a város klímasemlegesség iránti elkötelezettsége.

Aláírók

Az alábbi táblázat felsorolja az aláírókat³, akik vállalják a CCC-t, és ezáltal segítik a várost abban, hogy 2030-ra elérje a klímasemlegességre vonatkozó célját.

Az aláíró neve (szervezet)	Ágazat / terület / működési szint ⁴	Jogi forma	A felelős személy neve	A felelős személy pozíciója
Budapest Főváros Önkormányzata	Helyi	Helyi önkormányzat	Karácsony Gergely	Főpolgármester
BKK - Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Walter Katalin	vezérigazgató
BKV Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Bolla Tibor	vezérigazgató
BKM Nonprofit Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Mártha Imre	vezérigazgató
Budapest Közút Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Szöke Gábor	vezérigazgató
Fővárosi Vízművek Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Csörnyei Géza	vezérigazgató

³ A Klímaszerződés aláírói lehetnek magánszemélyek vagy szervezetek. Ideális esetben nemzeti és/vagy regionális kormányokat is magukban foglalnak, például a NetZeroCities, a CapaCities és más kialakulóban lévő nemzeti szintű kezdeményezések által támogatott többszintű kormányzati kötelezettségvállalási folyamatok keretében kötött konkrét megállapodások/kötelezettségvállalások révén.

⁴ Kérjük, tüntesse fel, hogy a szervezet helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi szinten tevékenykedik-e.

BFVK Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Barts J. Balázs	vezérigazgató
BDK Kft.	Helyi	Korlátolt felelősségű társaság	Pap Zoltán	vezérigazgató
BGYH Zrt.	Helyi	Zártkörűen működő részvénytársaság	Borosné Szűts Ildikó	vezérigazgató
WALLIS AUTÓMEGOSZTÓ Zrt.	Regionális	Zártkörűen működő részvénytársaság	Koralewsky Márk Vilmos Kovács Erika	vezérigazgató
Nestlé Hungária Kft.	Nemzetközi	Korlátolt felelősségű társaság	dr. Tompa Gábor Kocsisné Papp Judit	vállalati kommunikációs és kormányzati kapcsolatok igazgató pénzügyi és kontrolling igazgató
ALTEO Nyrt.	Regionális	Nyilvánosan működő részvénytársaság	Simon Anita Szabó Beatrix	vezérigazgató helyettes igazgató
Kinnarps Hungary Kft.	Nemzetközi	Korlátolt felelősségű társaság	Dr. Lászlóné Turóczy Ildikó Ódomné Sebestyén Diána	képviselőre jogosult aláíró
Rakun Kft.	Regionális	Korlátolt felelősségű társaság	dr. Horváth Sarolta	ügyvezető igazgató
Energiaklub	Regionális	Egyesület	Kéri András	ügyvezető igazgató

MTVSZ	Regionális	Egyesület	Éger Ákos	elnök
Zöld Jövő Egyesület	Helyi	Egyesület	Mészáros Péter	elnök
Magyar Energiahatékonysági Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.	Regionális	Nonprofit korlátolt felelősségű társaság	Dr. Horváth Áron Botond	ügyvezető

A Klíma- és Környezetügyi Főosztály folyamatos konzultációt folytat mind a köz-, és magánszektor szereplőivel, és a fővárosi kerületekkel. A fenti táblázat azokat az aláírókat tartalmazza, akik az együttműködés megállapodás aláírásával, a benyújtás időpontjáig már formálisan is támogatták a Klímaszerződést. A Küldetés keretében létrehozott mechanizmus nyomán folyamatosan csatlakoznak további aláírók az együttműködéshez, számos szereplővel már folyamatban vannak az aláírásra irányuló eljárások. Emellett a Fővárosi Önkormányzat további szervezetekkel folytat rendszeres konzultációt a klímasemlegességi célok összehangolása, szinergiák kihasználása, és az együttműködés kereteinek pontosabb meghatározása érdekében.

Vállalások

Budapest arra törekszik, hogy élhető és egészséges, klímatudatos és klímasemleges főváros legyen. Ezért a klímaváltozás elleni küzdelem és a klímavédelmi intézkedések meghozatala alapvető prioritás. A Fővárosi Önkormányzat meg van győződve arról, hogy a természeti erőforrások és környezeti értékek megőrzése és fejlesztése, a gazdasági és társadalmi stabilitás fenntartása elengedhetetlen ahhoz, hogy méltó életkörülményeket és jólétet biztosítsunk a jövő generációi számára.

A klímasemlegességi törekvések mellett elkötelezett vállalatokkal és szervezetekkel a Fővárosi Önkormányzat egyedi együttműködési megállapodásokat köt. Az együttműködés tárgyát képező akciókat, együttműködési pontok formájában az egyes megállapodások részletezik a csatoltak szerint.

Budapest Főváros Önkormányzata elkötelezett a jelen nyilatkozathoz csatolt Cselekvési és Beruházási tervben megfogalmazott célok megvalósítása mellett, és feladat- és hatáskörének keretei között, a rendelkezésére álló erőforrásokkal megtesz mindent annak érdekében, hogy Budapest 2030-ra klímasemlegessé váljon.

Az aláírás dátuma

Név

Aláírás

Budapest főpolgármestere

1. függelék: Egyéni / klaszteres aláírási kötelezettségvállalások (a Climate City Contract benyújtása előtt kell hozzáadni).